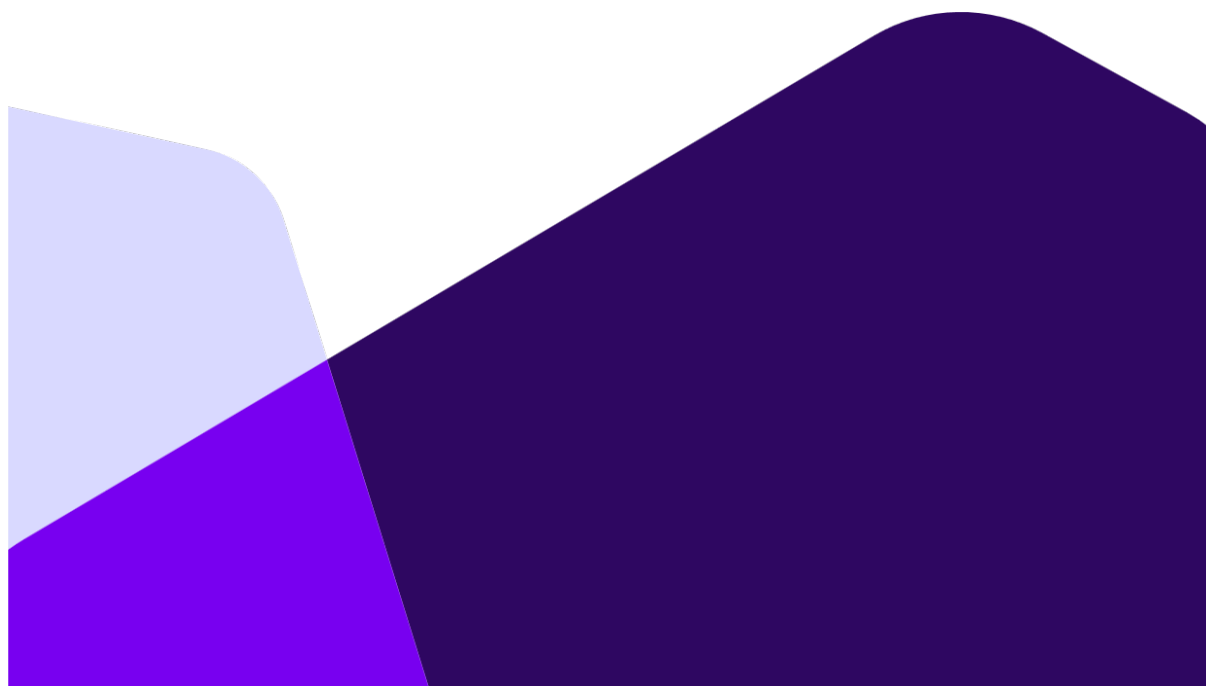

Rapport pilot GLU

Lærerutdanning for den praktiske skolen ved campus Vestfold

Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap

Innhold

Innledning	2
Prosjektgruppe:	2
Referansegruppe	3
Møter/aktiviteter	3
Arbeidslivsbasert lærerutdanning	4
Forslag til studiemodell for gjennomføring av pilot.....	5
Føringer for valg i piloten	6
Utviklingsprosjekter	7
Referansegruppens innspill i workshop	8
Samarbeid med praksisfeltet	9
Universitetsskoler	9
Praksisskoler	10
Finansiering av praksis	10
Forslag til praksisgjennomføring	11
Områder for videre utredning	12
Risikovurdering	13
Konklusjon	14
Vedlegg:	15
Referanser/Litteraturliste	16

Innledning

Universitetet i Sørøst-Norge (USN) har igangsatt et prosjekt med mandat (vedlegg 1) for å utrede en ny modell for grunnskolelærerutdanning (GLU) som i større grad er arbeidslivsorientert. Dette initiativet er i tråd med strategiene på program-, institutt-, fakultets- og institusjonsnivå, samt nasjonale føringer for rekruttering til lærerutdanning og læreryrket (2024–2030).

Evalueringer fra NOKUT (2024) og den periodiske evalueringen av GLU ved USN (2025) underbygger behovet for utvikling av en ny modell for lærerutdanning. Noen av faktorene som trekkes frem er bedre integrasjon mellom teori og praksis, tydeligere profesjonsretting i fagmiljøene, og mer relevant og koordinert praksisopplæring. Videreføring av kombinasjonsstillinger og tettere kobling til forskningsgrupper trekkes frem som tiltak i den periodiske evalueringen. NOKUT fremhever at samarbeid mellom vitenskapelig ansatte og praksisfeltet er en nøkkelfaktor for kvalitet i praksisopplæringen.

Profesjonsmeldingen (St.meld. nr. 19, 2023–2024) peker på behovet for større handlingsrom og fleksibilitet i lærerutdanningene, med vekt på profesjonsnærhet og lokal tilpasning. I tillegg har Kunnskapsdepartementet (KD) i brev av 1. april 2025 oppfordret utdanningsinstitusjonene til å prøve ut alternative organiseringer av GLU.

Sentralt i utviklingen av den nye modellen av en arbeidslivsorientert utdanning er praksis- og profesjonsnærhet, studentdrevet forskningsarbeid, praktisk-estetiske læreprosesser og tverrfaglig samarbeid. Målet er å utvikle en lærerutdanning som er mer relevant, fleksibel og bærekraftig – og som i større grad speiler kompleksiteten i dagens og fremtidens skole.

Prosjektet fikk sitt mandat 20.12.2024 og prosjektgruppen startet sitt arbeid 25.02.25. Det tok tid før alle deltakere i gruppen ble avklart på instituttnivå så derfor gikk det noe tid til å vente på denne avklaringen. Målet med prosjektet er å utrede muligheten for gjennomføring av en pilot for en arbeidslivsorientert lærerutdanning ved campus Vestfold, (vedlegg 1: Mandat).

Prosjektgruppe:

Prosjektgruppen ble oppnevnt av visedekan for GLU i samarbeid med instituttlederne ved HIU i mandatet for utredningen.

- Sigrun Houth (IPED) – leder gruppen
- Mattias Øhra (IPED)
- Stein Laugerud (IPED)
- Elise Klaveness (IMN)
- Anne-Beathe Mortensen-Buan (ISL)
- Guro Huneide Hetland (GLU)

- Therese Solås (GLU)
- Hilde Sørensen Upsahl (GLU)

Referansegruppe

Referansegruppen er satt sammen bredt med ledere fra nærliggende kommuner, studenter og fagene matematikk, norsk og pedagogikk er representert. Larvik og Vinje har ønsket å følge prosjektet selv om de er informert om at det er de nærliggende kommunene til campus Vestfold som er tenkt inn i piloten.

- Lill Kristin Sandvik, rektor Labakken skole (Færder kommune)
- Lars Ottar Svendsen, rektor Foymland skole (Færder kommune)
- Jan Kristian Johansen, rådgiver oppvekst Færder kommune
- Rune Nordbotten Olsen, stabsleder oppvekst Tønsberg Kommune
- Andre Fürst Aune, rektor Ringshaug skole (Tønsberg kommune)
- Kjell Jensen, virksomhetsleder skole Larvik kommune
- Lars Kristian Af Waale, Utdanningsforbundet
- Gunn Hege Husleide, Kommunesektorens organisasjon (KS)
- Mette Krogh, rektor Ringshaug ungdomsskole (Tønsberg kommune)
- Michal Weiss, professor USN
- Glenn-Egil Torgersen, professor USN
- Anders Sandvik, kommunalsjef for oppvekst Vinje kommune
- Jon Eriksen – rektor Holtan ungdomsskole (Horten kommune)
- Martine Knudsen Sedberg, student 5-10 kull 2022
- Thomas Lillehammer Larsen, student GLU 1-7 kull 2024
- Cecilie Swift, universitetslektor USN
- Eva Maagerø, professor USN
- Marit Skarbø Solem, førsteamanuensis USN

Møter/aktiviteter

Det har vært gjennomført 6 møter i prosjektgruppen. Mulige studiemodeller, organisering og finansiering av praksis og studentdrevet forskningsarbeid gjennom profesjonsrettede undervisningsgrupper (SFPU) har vært gjennomgangstemaer i møtene.

I tillegg har det vært møter med skoleeiere i Færder, Tønsberg og Sandefjord der ulike sider av pilotprosjektet har vært diskutert. Prosjektet har blitt presentert ved Lederforum, Vestfold og Telemark 15.05.25 samt for Kunnskapsministeren i møte på Bakkenteigen 20.05.25.

Det ble gjennomført en Workshop med referansegruppen 30.04.25. Der fikk prosjektet verdifulle innspill til innretning på pilotprosjektet. Innspillene presenteres senere i

rapporten, og innspillene som ble innhentet har vært førende for arbeidet med rapporten.

Arbeidslivsbasert lærerutdanning

Vi ønsker å prøve ut en ny modell for lærerutdanning der større deler av utdanningen foregår ute i skolen. Deler av dette skal oppnås ved at undervisning flyttes fra universitetet og ut i skolene der studentene er i praksis. Et mål med prosjektet er å utvikle en alternativ studiemodell basert på en pedagogikk for den praktiske skolen. Dette skal være en erfarings og opplevelsesbevisst pedagogikk rettet mot den praktiske skolen der blant annet praktiske og estetiske læreprosesser er sentralt og bygger videre på arbeidet i prosjektet Studentdrevet forskningsarbeid gjennom profesjonsrettede undervisningsgrupper (SFPU-prosjektet).

Piloten *Lærerutdanning for den praktiske skolen* ønsker å utforske en mer utforskende og praktisk tilnærming til læreryrket. Det legges opp til en fenomenologisk pedagogikk med større vekt på integrasjon av de ulike fagene, fagdidaktikk, pedagogikk og den praktiske skolehverdagen. I dette perspektivet legges det vekt på en opplevelse- og erfaringsbasert pedagogikk som vist i figur 1.

Figur 1 Den praktiske skolen

Studenter i lærerutdanningen får mange opplevelser mens de er i praksis. Disse opplevelsene i seg selv, gir ikke nødvendigvis ny kunnskap eller dypere innsikt; de må utfordres, tolkes og settes i dialog med faglig kunnskap og andres perspektiver for å bli til erfaring.

Gjennom integrasjon av opplevelser i praksis, med fag, fagdidaktikk og pedagogikk – i samtale og refleksjon – utvikles en form for pedagogikk for den praktiske skolen: en helhetlig, levende og erfaringsnær tilnærming til lærerrollen. Dette er ikke en teknisk anvendelse av teori, men en transformativ prosess hvor opplevelser, erfaring og fagkunnskap smelter sammen i handling (vedlegg 2. faglige og teoretiske rammeverk).

Forslag til studiemodell for gjennomføring av pilot

Arbeidsgruppen har brukt mye tid på å diskutere studiemodeller. Det har ikke blitt landet en studiemodell som gruppen er omforent om. I rapporten fremstilles et forslag til studiemodell som ikke er endelig, men som kan være et utgangspunkt for videre diskusjon. Arbeidsgruppen har også sett på et alternativ til modellen som presenteres, utkast til modellen ligger vedlagt i vedlegg 3. Modellen er under utvikling, men legges ved for å vise at det er flere måter å bygge opp studiemodell.

Vi anbefaler en studiemodell som er basert på en tydelig pedagogisk tenkning der praksis og koblingen mellom teori og praksis skal ha en mer fremtredende plass enn i den tradisjonelle lærerutdanningen. Et mål med pilotprosjektet er å utvikle og prøve ut en alternativ studiemodell basert på en pedagogikk for den praktiske skolen. Dette skal være en erfarings og opplevelsesbevisst pedagogikk rettet mot den praktiske skolen der blant annet praktiske og estetiske undervisningsformer og læreprosesser er sentralt og bygger videre på arbeidet i SFPU-prosjektet.

Modellen som er skissert viser fagene og uttelling i antall studiepoeng. Av den grunn kan modellen virke statisk. Vi har lagt inn forslag til fagvalg basert på fagmiljøene som undervises fra Vestfold i dag. Det bør tas opp til videre drøfting hvilke fagvalg som skal ligge i modellen. Slik modellen er lagt opp skal alle fag dekke kompetansekrav for undervisningsfag i barne- og ungdomskolen. På barnetrinnet skal de som underviser i norsk, engelsk og matematikk ha 30 stp som er relevant for det aktuelle faget¹. På ungdomstrinnet skal de som underviser i norsk, engelsk og matematikk ha 60 stp som er relevant for det aktuelle faget, samt 30 stp i andre fag²

Det er lagt vekt på å lage en dynamisk modell der fag og praksis er en integrert helhet. Integrasjonen med de praktisk estetiske fagene ligger som tverrgående tema gjennom de fem første semestrene.

1

² På både barne- Det er også krav i andre fag som ikke er relevante i vårt tilfelle.
<https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/krav-til-kompetanse-for-larere-ansettelse-og-undervisning/#a225053>

1. sem	2. sem	3. sem	4. sem	5. sem	6. sem	7. sem	8. sem	9. sem	10. sem
PEL (15)	PEL (15)	NORSK/ MAT (15)	NORSK/ MAT (15)	NORSK/ MAT (15)	Felles med andre Campus:	PEL (15) og Fagvalg (15)	PEL (15) og Fagvalg (15)	VITMET (15)	MASTER- OPPGAVE
Praktiske -estetiske læringsprosesser					Musikk Mat/helse Kunst/hånd	Jobb/praksis i skolen	Jobb/praksis i skolen	MASTER- OPPGAVE (45)	
SAMF/NAT/ KROPP (15)	SAMF/NAT/ KROPP (15)	SAMF/NAT/ KROPP (15) Nytt fag eller fordypning	SAMF/NAT/ KROPP (15) Nytt fag eller fordypning	NORSK/ MAT (15)	Engelsk KRLE				

Figur 2 Forslag til studiemodell

Denne modellen legger opp til fagvalg fra første semester og felles sjette semester med de andre campusene. I modellen velges ikke matematikk og norsk før andre år. Fordelen med det er at studentene kan få et år på å velge barnetrinn og ungdomstrinn uten fagene matematikk, norsk og engelsk der det er tilknyttet en del krav om både studiepoeng og nasjonal deleksamen.

Forklaring av modell:

1. år: De fem første semestrene er studentene fysisk på Campus Vestfold. Disse semestrene står praktisk-estetiske læreprosesser sentralt og gjennomsyrer undervisningen. Studentene går sammen i en klasse (1-10). Alle har PEL og kan velge mellom samfunnsfag, naturfag eller kroppsøving.
2. år: Studentene må velge om de vil gå 1-7 eller 5-10 utdanning, hvor 1-7 studentene har fokus på begynneropplæring. 1-7 studenter har norsk og matematikk i 3. og 4. semester, mens 5-10 velger enten norsk eller matematikk. Studentene kan velge om de vil ha fordypning i naturfag, samfunnsfag eller kroppsøving og oppnå 60 studiepoeng i faget. Alternativt velge nytt fag og få f.eks 30 stp i naturfag og 30. stp i kroppsøving.
3. år: Studentene får fordypning i norsk eller matematikk. Det betyr at 1-7 får totalt 30 stp. norsk og 30. stp matematikk. 5-10 studentene må velge samme fag som de valgte i 3. og 4. semester og får 60 stp. i faget. I 6. semester kan studentene velge fag på tvers av alle fire campus.
4. år: Studentene jobber eller tar praksis i skolene og velger et fag ved siden av PEL.
5. år: Studentene får 15 stp. VitMet og skriver en utviklingsorientert/entreprenøriell masteroppgave på 45 stp.

Føringer for valg i piloten

Som beskrevet i innledningen tar vi utgangspunkt i flere evalueringer av lærerutdanningen (NOKUT 2024, periodisk evaluering GLU ved USN 2025), samt stortingsmelding 19 23/24, invitasjon sendt 1.4.25 fra Kunnskapsdepartementet, samt

nasjonale føringer for rekruttering til lærerutdanning og læreryrket (2024–2030). Forskningsbaserte praksiser som er utviklet gjennom flere store utviklingsprosjekter samt innspill fra workshopen avholdt med referansegruppen. Arbeidsgruppen anbefaler å flytte større deler av undervisningen ut i skolene, noe som fordrer at det må utvikles gode og bærekraftige praksiser i et tett samarbeid mellom lærerutdanningen og skolene/kommunene som deltar.

Utviklingsprosjekter

SFPU prosjektet har som utgangspunkt å utvikle praksiser for samarbeid mellom lærerutdanning og skoler med utgangspunkt i de behovene som løftes frem i rapporten fra Nokut. SFPU er et samarbeidsprosjekt mellom lærerutdanningen ved USN og praksisskoler der skoleledere studenter, praksislærere, faglærere og pedagogikk lærere er sentrale aktører og er et bidrag inn i utviklingen av en pilot for lærerutdanningen.

Sentralt i SFPU har vært å skape bedre sammenheng mellom lærerutdanningen og skolehverdagen. Prosjektet har utviklet nye praksiser og ny kunnskap om studentaktive undervisnings og vurderingsformer sentrert rundt studentenes egne opplevelser, erfaringer og refleksjoner fra praksis (smådata). Ved å legge mer vekt på studentenes egne opplevelser og erfaringer gis studentene større ansvar og tillit for å skape meningsfulle sammenhenger mellom teori og praksis samt mellom utdanningen og læreryrket. Som vi ser av figur 3.

Figur 3 SFPU - modell

Praksisene som er utviklet gjennom SFPU-prosjektet danner grunnlag for videre utvikling av en mer praktisk orientert lærerutdanning. Pilotprosjektet vil ta utgangspunkt i og videreutvikle SFPU-modellen der undervisningen legges opp slik at studentene skal gjøre erfaringer i skolen som bringes inn i undervisningen gjennom arbeid med smådata, refleksjon, teori og analyse.

En viktig faktor i denne modellen er at studentenes opplevelse av tilhørighet og deres læringsmiljø på studiet, noe som peker mot å gi studentene fagvalg som undervises på campus i Vestfold. Dersom studentene kan velge fag på alle campusene vil det øke kompleksiteten og det blir vanskeligere å gi tett oppfølging av studentene. Fagvalg på andre campus må vurderes opp mot tilhørighet og koherens i utdanningen. Dette må adresseres som del av utviklingsprosjektet.

Ved HIU er det flere aktuelle utviklingsprosjekter for videre arbeid med piloten. For å nevne noen; videobaserte læringsformer i profesjonsutdanningen (VIP), Leseløp! og simulert praksis i lærerutdanningen: en ny arena for profesjonalisering (SIMPROF).

Referansegruppens innspill i workshop

Oppsummert kan lærerutdanningen, ifølge referansegruppen, forbedres ved å styrke relasjonskompetansen, didaktikk og praksisnær undervisning. Mer strukturerte og fleksible praksisordninger, som turnus og punktpraksis, kan gi bedre forberedelse til arbeidslivet, men vil kreve økte ressurser og bedre samarbeid mellom skoler og utdanningsinstitusjoner. Diskusjon i referansegruppen fokuserte på hvordan arbeidslivsbasert lærerutdanning kan forbedre kvaliteten på utdanningen. Vi var totalt 18 stykker som stilte på workshopen og deltakerne var både fra kommuneledelse, skoleledelse, faglige fra alle inkluderte fagområder, utdanningsforbundet og studenter. Spørsmålene har derfor blitt belyst ut ifra ulike synspunkter og bakgrunn. Det var to grupper som besvarte temaene vi ønsket å belyse. Innspillene har vært styrende for anbefalingen arbeidsgruppen lander i sin anbefaling.

Det var fire hovedpunkter som ble diskutert:

- **Forbedring av lærerutdanningen**
- **Praksisorganisering**
- **Ansettelse av lærerstudenter**
- **Fordeler og ulemper med arbeidslivsbasert utdanning**

Referansegruppen løfter frem behovet for at relasjonskompetansen og håndtering av utfordrende elever må vektlegges mer. Økt fokus på pedagogikk og didaktikk, da undervisning i dag krever mer enn faglig kunnskap. Det er behov for tettere kobling mellom teori og praksis, med mer relevant teori og lærerutdannere som deltar aktivt i praksis i utdanningen.

Det er ønske om mer praksis med bedre struktur og kontinuitet, for å gi studentene større innsikt i skolehverdagen. Referansegruppen er i utgangspunktet positive til en turnusordning, men er tydelig på at dette må komme et stykke ut i utdanningen (syklus II) og at det ikke bør forlenge utdanningsløpet. Punktpraksis og deltagelse i planlegging utenfor tradisjonelle praksisperioder ble foreslått som alternativ til dagen praksis (enstemmig). Det er behov for kompetente praksislærere som kan sikre kvaliteten på praksis.

Når det kommer til ansettelse av studenter i deltidsstillinger kan dette gi verdifull erfaring, men by på økonomiske og organisatoriske utfordringer som må løses. Kommunene har ikke økonomi til å tilsette i 20% stillinger slik økonomien er nå, men enkelte synes ideen er god (ikke første studieår). Utdanningsforbundet stiller også spørsmål rundt dette.

Kort konkludert ser gruppen fordeler med en mer praksisnær utdanning som kan forberede studentene bedre på arbeidshverdagen i skolen. Samtidig som det ikke må svekke teoretisk kunnskap og økt krav til ressursbruk i kommunene.

Samarbeid med praksisfeltet

Samarbeidet i praksis fordeler seg på universitetet, praksisskolene og studentene. I ny pilot vil studentene få en fremtredende og integrert posisjon i dette samarbeidet, der vi ser for oss at studentene skal ta mer eierskap til egen læring. *Det er viktig at rammene i dette samarbeidet legger til rette for og fremmer studentenes subjektposisjon, slik at studentene trer frem som aktive og handlingsorienterte i forhold til egen dannelses- og utdanningsprosess* (Rapport – Forslag til rammer for ansvarsdeling og samarbeid om praksisopplæring i lærerutdanningene (NFLP 2023)).

Ved inngåelse av nye avtaler gjeldende fra 1. august 2026 vil valget av pilot stå sentralt. Samtidig som piloten starter har vi kull på ordinær modell som fullfører sitt løp, og praksis må tilpasses for denne studentgruppen i tillegg.

Der vi i dag har en type avtale med skolene, har vi i prosjektet sett muligheten for to type avtaler med partnerskolene:

- Universitetsskoler (eller Lærerutdanningsskoler)
- Praksisskoler

Intensjonen med å innføre en ny og mer praksisintegrert GLU utdanning må være å «riste løs» tenkemåten rundt praksis og flytte mer av undervisning fra USN og selve praksisen ut i hele skolen. Dette kan tenkes som praksis over lengre perioder, men også en økt bruk av punktpraksis.

Universitetsskoler

Skolen som læringsarena er et velkjent og godt brukt begrep hvor en ser for seg at hele skolen åpnes og handlingsrommet er bredt. På en slik arena vil ikke studentenes fag på USN være avgjørende for hvilken praksislærer de er knyttet til, da vi ønsker en fleksibilitet for å gi et så bredt tilbud som mulig. En organisering av praksis hvor mer av undervisningen legges til skolens arena må være en forpliktelse fra skolene som vil delta i piloten og inngå denne type avtale med USN. Langvarige avtaler vil gi stabilitet ute i skolene og de må forplikte seg til utviklingsarbeid og profesjonsworkshoper. Dette vil gi positive synergier for alle parter.

Det er i første rekke skoler i Færder, Horten og Tønsberg som vi tenker inn i denne piloten. Etter hvert som vi får på flere kull, vil behovet for antall skoler utvides, proporsjonalt med antall studenter.

Prosjektet må vurdere hvor mange skoler vi skal inngå denne type avtale med. Dette bør være forholdsvis store skoler. Ved inngåelse av avtaler må prosjektet estimere behovet proporsjonalt med studentantallet.

Praksisskoler

I nedslagsfeltet til campus Vestfold har vi mange skoler som ønsker å inngå avtale med grunnskolelærerutdanningen. Vi tenker at for skoler som ligger utenfor kommunene Færder, Horten og Tønsberg vil vi tegne avtaler tilsvarende som vi gjør per i dag med lærerutdanningsskoler. Vi ser at det å inkludere skolene i regionen inn i vårt arbeid ved utdanningen gir positive synergier. Skolene inviteres til samarbeidsarenaer og opplever således å få oppdatert og relevant informasjon fra USN. Når prosjektet utvides oppover i trinnene kan vi tenke at noen av disse går over til å bli universitetsskoler.

Finansiering av praksis

Vi kan se for oss ulike måter å finansiere praksis på, men med foreslått modell må dagens refusjonsordning revideres. Øvingslæreravtalen gir oss liten fleksibilitet og oppfattes som utdatert. Der øvingslæreravtalen baserer seg på uker i praksis, er det i ny modell lagt inn utstrakt bruk av punktpraksis.

Under overskriften arbeidsbasert praksis skisseres to ulike avtaleformer med USN, universitetsskoler og praksisskoler. Vi ser at det vil være hensiktsmessig å kunne differensiere refusjonen til skolene. For eksempel kan vi tenke et høyere grunnbeløp til universitetsskolene.

Endelig finansiering må være et resultat av et samarbeid med skolene, skoleeier, USN, Utdanningsforbundet og KS. Øvingslæreravtalen regulerer tidsbruken for praksisfeltet og fra vår side er det et fokus på tid satt av til veiledning og møtevirksomhet. Vi må derfor sikre at de elementene som regulerer denne delen av samarbeidet er forankret enten i avtalene med skolen eller i refusjonsdelen.

En endring av godtgjøring i praksis er i tråd med *Rapport – Forslag til rammer for ansvarsdeling og samarbeid om praksisopplæring i lærerutdanningene (NFLP 2023: Det er behov for gjennomgang av godtgjøring for praksisopplæringen.*

Enkelte institusjoner har gått over til stykkpris i praksis (eks. INN). Her utbetales ett grunnbeløp per dag per student. Dagens sats er 570,- (justeres til 630,- 01.08.25). Dette grunnbeløpet utbetales i sin helhet til skolen. Den enkelte skole eller kommune fordeler pengene. Det skal dekke totalen som møter, rektorkompensasjon og honorar til praksislærer.

Inn i en ny GLU utdanning må vi ta med oss gode erfaringer og sikre finansiering av kombinasjonslærere. Dette sikrer noe av kontinuiteten og det profesjonsnære. Det

samme vil være relevant for de to forskningsassistentene i forskningsprosjektet «Studentdrevet forskningsarbeid gjennom profesjonsrettede undervisningsgrupper» (SFPU). De jobber til daglig i ungdomsskole og det å ha vært med i prosjektet og ha en god forståelse over tid, er viktig erfaring å ta med seg inn i ny utdanning. Vi må spille på de ressursene vi allerede har for å sikre denne overgangen inn gjennomføringsfasen og finansieringen av dette. <https://denpraktiskeskolen.no/hva-handler-prosjektet-om/>

For å sikre det faglige bindeleddet mellom USN og praksisfeltet bør det vurderes å innføre profesjonsveiledere på alle trinn. Dette vil være brobyggere mellom USN og praksisfeltet og skaper kontinuitet.

Forslag til praksisgjennomføring

I tabell 1 er det foreslått en sammenhengende praksisperiode i høstsemestrene i syklus I, mens det er større innslag av punktpraksis i vårsemestrene. På syklus II vil studentene ha en større integrasjon mellom fag og praksis og store deler av undervisningen foregår ute i skolene.

Studieår	Høstsemester	Vårsemester	Merknader
1. år	3 uker sammenhengende praksis (15 dager)	12 uker med 40 % praksis (24 dager)	Vårsemester: Eks. 5 uker (første halvdel) praksis tirsdag og onsdag, 5 uker (siste halvdel praksis torsdag og fredag), mandag undervisningsfri
2. år	3 uker sammenhengende praksis, overgangspraksis (15 dager)	10 uker med 40 % praksis (20 dager)	Eks: 5 uker (første halvdel) praksis tirsdag og onsdag, 5 uker (siste halvdel praksis torsdag og fredag), tirsdag undervisningsfri
3. år	4 uker sammenhengende praksis, mulighet for utlandspraksis (20 dager)	Ingen praksis, felles praksisuker med andre campuser	Mulighet for å velge fag på andre campuser, torsdag undervisningsfri i høstsemesteret
4. år	Fag og praksis integreres ved at studentene enter jobber eller har praksis i skolene	Fag og praksis integreres ved at studentene enter jobber eller har praksis i skolene	
5. år	Valgfri praksis i forbindelse med masteroppgave		Bedre avtaler med praksisskoler om innsamling av empiri

Tabell 1 Forslag til organisering av praksis

Områder for videre utredning

Vi vil nå presentere punktvis forhold som anbefales å utrede/utvikles videre i prosjektet, enkelte av disse forslagene utløser søknad om dispensasjon fra rammeplanen.

- **«Profesjonsportal» og opptak til 1-7 og 5.10 sammen.** I dagens lærerutdanning må studentene velge om de ønsker å jobbe i 5-10 trinn eller 1.-7. trinn når de søker opptak til utdanningen. Vi ønsker å prøve ut en studiemodell der studentene velger fordypning på barne- eller ungdomstrinn senere i utdanningsløpet. I studiemodellen foreslås det et felles første studieår, og spesialisering på barne- og ungdomstrinn fra andre studieår. Studentene på kullet skal da ha felles fag og temabasert undervisning det første studieåret. Se utkast til studiemodell. Ved et slik valg må programmet søke dispensasjon fra rammeplanen.
- **Fordypning 1.-4 og 5.10 trinn**
Erfaringene med dagens modell for lærerutdanning som er delt i 1.-7. trinn og 5.-10. trinn er at hensyn til begynneropplæring og arbeid i skolens 1.-4. trinn kan komme noe i andre rekke. For å styrke fokus på begynneropplæring, overgang mellom barnehage og skole, samt disse årenes formative betydning både utviklingsmessig, sosialt og faglig ønsker vi å prøve ut en modell der studentene kan fordype seg i en pedagogikk og didaktiske arbeidsformer med fokus på 1.-4. trinn. Det kan i denne sammenheng være aktuelt med et utvidet samarbeid med barnehagelærerutdanningen. Ved et slik valg må programmet søke dispensasjon fra rammeplanen.
- **«Turnusordning»**
I løpet av pilotperioden vil det vurderes å prøve ut en form for turnusordning i lærerutdanningen. Formen på en slik ordning er ikke avklart, arbeidsgruppen har ulikt syn på dette. Dette kan løses på ulike måter ved større eller mindre stilling i skolen, det er også foreslått et turnusår som kan legges inn som 1-2 semester der studentene har tilnærmet full stilling ved siden av studiet eller et arbeidsår som legges inn før studentene skriver sin masteroppgave. Dette må avklares nærmere med prosjektets samarbeidspartnere og studentene som deltar i piloten. Innspill fra referansegruppen indikerer at dette ikke er aktuelt før et stykke ut i utdanningen. Samtidig er de tydelig på at lengden på utdanningsløpet ikke må forlenges og at kommuneøkonomien ikke er tilstrekkelig per nå.
- **Studiemodell med flere undervisningsfag enn i dagens modell**
Det er viktig at skolene/praksisfeltet og fagmiljøene får medvirke i hvilke fagvalg modellen legger opp til. En utfordring med dagens lærerutdanning er at studentene får relativt få undervisningsfag siden det er krav om 60 stp. som

grunnlag for alle fag som inngår i Syklus II (4. og 5. året). Det vil allikevel være krav om 60 stp. i masterfaget. Det må utredes videre om studentene skal få mulighet til å velge nye fagvalg på Syklus II, istedenfor fordypning i masterfag. Dette vil gi studentene en bredere fagportefølje som lærer. Dette er det tatt høyde for i modellforslaget på 7. og 8. semester.

Risikovurdering

1. **Finansiering av praksis.** Kommunene har ikke økonomi eller rom for å tilsette studenter fast i skolen. I piloten er det et ønske om å øke studentenes nærhet til praksisfeltet. Dette må da løses innenfor de rammene skolene og USN har. Ny organisering av praksis forutsetter ny finansieringsmodell.
2. **Tilstrekkelig fagkompetanse ved HIU.** Kompetente og mange nok veiledere ved USN.
3. **Antall praksisskoler.** Når ny studiemodell er i full drift så har vi 250-300 studenter som skal ut i praksis. Prosjektet må vurdere størrelsen på grupper og derved behovet for antall praksislærere. Denne risikoen kan reduseres ved at praksis ikke ligger på alle semester og år.
4. **Manglende forankring ved HIU.** Det er fagene matematikk, norsk og pedagogikk som har bidratt i utredningen av pilot GLU Vestfold. Det anses som svært viktig at forankring skjer i alle fagmiljøer som er inne i grunnskoleutdanningen i det videre arbeidet.
5. **Tid** til involvering av praksisfeltet, internt ved USN og søknader om dispensasjon fra rammeplan. Samt tid og ressurser til planlegging av pilotering og gjennomføring av tverrfaglig undervisning, praktisk -estetiske læreprosesser, verkstedsmetodikk og workshop. Arbeidsgruppen ser at fast samarbeidstid mellom fagene vil kunne motvirke dette.
6. **Ressurser.** Det må være trinnledere/profesjonsveiledere i hele Syklus I for å gi god oppfølging og overføring av informasjon.
7. **Oppfylle kompetansekravene i de ulike fagene.** At campus Vestfold tilbyr tilstrekkelige fagvalg for studentene, slik at studiet er attraktivt og studentene er gode kandidater i jobbsøkerprosessen.
8. **Rekruttering til utdanningen.** Fortsatt lavt søkertall til grunnskolelærerutdanningen. Viktig med god markedsføring og aktiv studentrekruttering i forkant. Arbeidslivsbaserte utdanninger vil treffe en større søkergruppe.

Konklusjon

Prosjektgruppen anbefaler at det settes i gang en videre utredning og utvikling av arbeidslivsbasert lærerutdanning i Vestfold, pilot *Lærerutdanning for den praktiske skolen* jmf. Universitets og høyskolelovens §17-1 om pedagogiske eller organisatoriske forsøk. Denne bestemmelsen gir institusjonene for høyere utdanning mulighet til å gjennomføre forsøk med nye pedagogiske metoder eller organisatoriske løsninger, for å utvikle og forbedre utdanningstilbudet.

I mandat for utredningsprosjekt knyttet til arbeidslivsbasert GLU-utdanning i Vestfold bes arbeidsgruppen svare opp en rekke punkter.

Arbeidsgruppen har vurdert om piloten kan gjennomføres på enkelte semestre eller studieår. Det anbefales at hele studieløpet inngår i piloten. Det vil ikke være bærekraftig at det gjennomføres to lærerutdanninger ved ett campus. Arbeidsgruppen har avklart at piloten må være obligatorisk for hele kull, en slik pilot med så store endringer bør være den eneste modellen i Vestfold. Campus Vestfold tilbyr en lærerutdanning «*Lærerutdanning for den praktiske skolen*».

Piloten vil kreve mer ressurser fordi det er en forutsetning med tverrfaglig undervisning og tettere kobling til praksisfeltet hvor en del av undervisning vil foregå. Dette vil kreve økte ressurser til samarbeid, trinnledelse gjennom hele Syklus I, samt ressurser til evalueringer og justeringer. Samtidig legger foreslått modell opp til samme mengde studiepoeng som tidligere. Det vil være mulig å legge noe av studiepoengs produksjonen til praksis i 7. eller 8. semester gitt studiemodellen vi har presentert. Dette bør videre utredes jfr. ny finansieringsmodell. Avtaler må inngås med praksisfeltet i Vestfold. Det foreligger i dag praksisavtaler som utløper i 2026. Disse må reforhandles samtidig som ny finansieringsmodell må utarbeides og tilpasses piloten.

Det har vært vanskelig å anslå kostnaden i kroner og øre, men vi kan forvente at en slik pilot er mer ressurskrevende og innsatsen fra USN og samarbeidspartnere er høyere enn i dag. Det anbefales at man i større grad oppretter kombinasjonsstillinger ved USN slik at vi får en praksis- og profesjonsnær utdanning. Arbeidsmetodene i en slik pilot krever flere ansatte inne i undervisningen samtidig, og økt samarbeidstid.

Det må søkes unntak fra rammeplanen for grunnskolelærerutdanningen om inntak på 1-7 eller 5-10. Piloten fordrer felles inntak 1.-10, og at de velger spesialisering senere i utdanningsløpet.

Arbeidsgruppen har utforsket hvilke eksterne midler det kan søkes på, per nå har gruppen ikke funnet eksterne midler som kan søkes på for utvikling/gjennomføring av piloten.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Mandat

Vedlegg 2: Faglig og teoretisk rammeverk.

Vedlegg 3: Alternativ modell

Referanser/Litteraturliste

Nasjonalt forum for lærerutdanning og profesjonsutvikling, NFLP (2023): *Rapport – Forslag til rammer for ansvarsdeling og samarbeid om praksisopplæring i lærerutdanningene*

https://www.regjeringen.no/contentassets/277e4321131c4b6abd03f7fe7ffa14d0/2023.05.01_rapport-fra-arbeidsgruppe_praksisopplaringen-i-lu-002.pdf

NOKUT (2024)

Sluttrapport fra evalueringen av grunnskolelærerutdanningene for trinn 1-7 og 5 -10

https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2024/sluttrapport-fra-evalueringen-av-grunnskolelærerutdanningene-for-trinn-1-7-og-5-10_7-2024.pdf

Periodisk evaluering av grunnskolelærerutdanningen ved USN (2025)

Rapport til periodisk evaluering av GLU

<https://www.usn.no/getfile.php/13899839-1749816258/usn.no/studier/Praksis/L%C3%A6rerutdanning/Rapport%20fra%20periodisk%20evaluering%20av%20GLU.pdf>

Regjeringen (2024)

Strategi for rekruttering til lærerutdanningene og læreryrket 2024 -2030

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/strategi-for-larerrekruttering/id3025152/>

Regjeringen (2024)

Meld. St. 19 (2023-2024) Profesjonsnære utdanningar over heile landet

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-19-20232024/id3032273/?ch=1>